

Markið millum Føroyar og Bretland:

Spónurin settur í greytin

— Ómetaliga stór virði standa uppá spæl

Gongd er nú komin á samráðingarnar um marknaðartrætuna millum Føroyar og Bretland. Í farnu viku var fundur hildin í Keyptmannahavn millum umboð fyri bretska úttanríkisráðið og eina føroyska sendinevnd. Í føroysku nevndini vóru Árni Olafsson, Halgir W. Poulsen og Dánial Nolsøe.

Árni Olafsson, sum starvast sum serkønur í føroyskum málum úr danska úttanríkisráðnum, sigur, at við hesum fundinum er spónurin settur í greytin.

Markið millum londini hevur verið ein óloystur spurningur líka síðani 1977, tá nýggju havrættarreglurnar komu í gildi. Miðskeiðis í 80-

unum var fundur millum londini, men so hendi ikki stórt meira í málinum fyrr enn í fjór, tá bretar bóðu um nýggjar samráðingar. Helst vóru tað nýggju oljumiðini á leiðunum millum Hetland og Føroyar, sum skundaðu undir bretska ynskið at fáa samráðingar um markið. Annars er hetta eitt mál, sum bæði londini vilja loysa, tí talan er um stór øki, serliga landgrunnin, sum bæði londini vilja ognast.

Nú tykist so verulig gongd vera komin á samráðingarnar.

— Hetta er fyrsta veruliga samráðingarumfarið, har partarnir vistu síni kort, sigur Árni Olafsson. Hann sigur, at partarnir

avtalu, hvussu skal farast fram á komandi fundum, og næsti fundurin er avtalaður at vera í London í juni.

Spurdur um hvat tosað varð um á fundinum í Keyptmannahavn, sigur Árni Olafsson, at hetta er eitt slíkt slag av samráðingum, har báðir partar eru ógvuliga varnir við at úttala seg. Eisini tí at hetta er eitt ógvuliga viðbrekið evni, har ómetaliga stór virði standa uppá spæl. — Her verður meira fylgt spælireglunum í »big business», og tað er tí avmarkað, hvat ein kann úttala seg um, sigur Árni Olafsson.

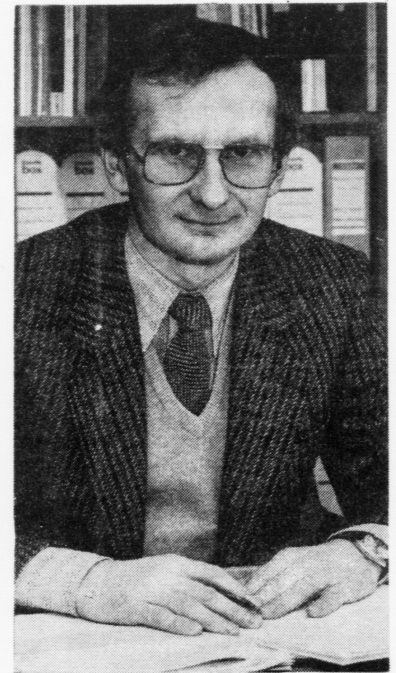
— Tosaðu tit nakad um møguleikarnar at finna olju í teimum økjum, sum

ósemja er um?

— Vit tosaðu ikki um olju. Tað mesta var jura og geografi.

Árni Olafsson visir annars til, at bretar hava latið føroyingar vita, at teir geva ikki loyvi til nýggjar oljuleitingar á økjum, sum ósemja enn er um.

Ósemjan millum Føroyar og Bretland snýr seg um marknaðarlinjuna millum Føroyar og Skotland og um rættin til landgrunnin, sum m.a. Rockall og økini har í nánd eru partur av.

Árni Olafsson, serkønur í føroyskum málum úr danska úttanríkisráðnum. - Við hesum fundinum er spónur settur í greytin

UTTAN

EFTIR

Jan Müller skivur

Heldur Norðurlond enn Eystureuropa í EF

aðarbúskap og til at líkjast meira tí týsku skipanini.

Heldur ikki í Brüssel er áhugin fyri at fáa londini í Eystureuropa við í felagskapin við tað sama stóru. Víst verður m.a. á at lond sum Portugal og Spania brúktu heili sjei ár til at fyrirreika seg til limaskap. Og tá høvdu hesi

londini longu frammanundan marknaðarbúskap.

Tað er greitt, at EF fyrst og fremst hugsar um seg og síni og tað er heldur ikki sinnað fyri bara so mikið sum at pilka við eitt av grundstøðnum — nevnliga landbúnaðarpolitikkinn — fyri júst at lata upp fyri matværu-marknaðinum, har serliga

eystureuropearar hava nakað at bjóða.

Tíðindamaðurin hjá norska blaðnum Aftenposten, Nils Morten Udgard, skivur, at hetta merkir ikki, at eystureuropearar eru gloymdir, men tað merkir, at EF-londini eru ikki áhuga í, og heldur ikki tað sameinda Týskland, til at broyta

samarbeidsmyndstrið í Europa, nú eftir tær stóru politisku broytingarnar í 1989 og 90.

Vesturheimurin er hugaður fyri at geva londunum í Eystureuropa sergreittir gjøgnum nýggja menningarbankan í London. Poland sleppur undan at gjalda aftur umleið helvtina av síni tungu u anlandsskuld. Eisini fáa eystureuropearar ókeypis visum til at ferðast í Vestureuropa í eina tíð. Hetta hevur stóran týdning, men gevur ikki eystureuropearum nakra ávirkan sum so.

Í fyrilestri sínum herfyri nam týski kanslarin

Kohl við hesar spurningar. Hann segði, at tað er ikki ætlanin hjá EF at loka londini í Eystureuropa úti, men tey mugu lúka tær politisku og búskaparligu fortreytirnar, áðrenn talan kann verða um limaskap.

Haraftrímóti er støðan við EFTA ein heilt onnur, Kohl sigur, at fleiri av EFTA-londunum kunnu gerast limir í EF nógv skjótari enn nakar veruliga trýr.

Kohl heilsar Norðurlondum vælkomnum í EF. Hann sær fegin at Norðureuropa verður betur umboðað í EF, nú sunnari parturin er so væl umboðaður.

Hjálpið kurdum

Støðan, sum kurdarnir eru í, er ein tann størsta vanlukkan, vit nakrantíð hava verið fyri. Ein heil tjóð er við at verða ruddað úr verðini.

Í hesum sambandinum loyvi eg mær at spyrja, um tað ikki hevði borið til, at eitt nú Neyðhjálp Fólakirkjunnar í Føroyum fór undir eina innsavning fyri at hjálpa kurdum.

Vit eru fleiri, sum fegin vildu tikið undir við einum slíkum tiltaki.

Áhugaður

Fyri fyrstu ferð hevur týski samveldiskanslarin Helmut Kohl sagt sína persónligu áskoðan um EF og framtíðina. Tað var í einum fyrilestri undir heitinum: »Leiklutur Týsklands í Europa».

Tað rættiliga nýggja í úttalilsum hansara er, hvussu positivur hann er móttvegis Norðurlondum. Kohl sær heldur, at Norðurlond sum Finland, Svøríki og Noreg gerast limir í EF, enn fleiri av londunum í Eystureuropa sum Poland, Tjekkoslavakia og Ungarn, sum øll fegin vilja gerast limir í EF.

Hann heldur, at londini eystanfyri hava tørv á »serstakari hjálpi», sum hann tekur til og hann vil stuðla londunum og harvið eisini trygdini og javnvágini í Europa við at hjálpa teimum áleiðis við at broyta búskapin til tað betra. Í fyrsta lagi broyting til ein sosialan marknað.